

**Posudek diplomové práce Bc. Petra Práška „Člověk v šíleném dění světa: filosofie raného Deleuze“
(Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, 67 str.)**

Autor nejprve zdařile vykresluje klasický či dogmatický „obraz myšlení“, založený jednak na obecném či zdravém rozumu, jednak na myšlence reprezentace věcí slovy, a následně představuje hlavní osy Deleuzovy kritiky proti takovému obrazu. Na pozadí této kritiky je pak vykreslena specifičnost Deleuzova transcendentálního empirismu. V dalších dvou částech práce autor zdůvodňuje, proč Deleuzova filosofie upřednostňuje pojem virtuálna před pojmem možného: existence virtuálna znamená za prvé to, že vše, co je skutečné, není ani aktuálně dané, ani reprezentovatelné, za druhé to, že vše, co se v myšlení stává aktuálním, pochází ze světa, z dění, z události, o jejímž smyslu nikdy není předem rozhodnuto. Ve čtvrté kapitole se autor opět vrací k ústřednímu tématu své diplomové práce, jímž je obraz myšlení založený na obecném rozumu, a ukazuje jak postupnou genezi tohoto obrazu v procesu individuace člověka, tak i možnosti, jak uniknout dogmatické pasti, v níž nás tento obraz uzavírá, když ztotožňuje pravdu problémů s možnostmi jejich definitivního vyřešení. V závěru se tak upřesňuje smysl Deleuzova transcendentálního empirismu, podle něž rozum myslí ideje v té míře, v níž je k tomu donucen násilím smyslových jevů jakožto problémů k řešení či jako událostí, na něž není předem daná legitimní odpověď.

Na předložené bakalářské práci je třeba ocenit především to, že její autor nesklouzává k pouhé parafrázi Deleuzových myšlenek, které se často objevují i u zkušenějších vykladačů, ale že prokazuje schopnost systematického rozboru konkrétních pasáží zasazených do kontextu i talent synteticky vystihnout originalitu a novost Deleuzova projektu v rámci dějin filosofie. V této souvislosti by se snad dalo polemizovat pouze s úvodním tvrzením, že jen málokdo se v post-husserlovské fenomenologii snaží tematizovat otázku, „jaké je bytí subjektu vzhledem k tomu, čeho je pouze součástí?“ (str. 7) Fenomenologické analýzy bytí-ve-světě či smyslu transcendence, kterou se naše existence vyznačuje, u autorů jako jsou Heidegger, Lévinas, Merleau-Ponty či Patočka podle mne směřují právě tímto směrem. Merleau-Ponty ostatně ohmatává zejména ve *Viditelném a neviditelném* obdobný problém jako Deleuze: jak chápat současnou genezi existujícího světa věcí (jako dění) a genezi samotných idejí v rámci tohoto dění. Možná by bylo tedy přesnější prezentovat Deleuze nikoli jako myslitele, který si tuto otázku (ohledně vymezení člověka vzhledem k poslednímu horizontu jeho bytí a myšlení) narozdíl od současných fenomenologů klade, ale jako autora, který se na ni snaží odpovědět z jiných než fenomenologických východisek.

Taktéž by snad bylo vhodné při prvním definování „transcendentálního empirismu“ ještě přesněji vymezit tento pojem vůči Kantově transcendentálnímu idealismu, podobně jako se autorovi v závěru práce podařilo téměř mistrovsky vystihnout rozdíl mezi Hegelovým a Deleuzovým pojetím bezprostředního smyslového pociťování, z jehož nevyslovitelnosti oba myslitelé vycházejí (str. 58). Jednou z otázek k obhajobě by tak mohlo být, v čem podle autora spočívá Deleuzovo přehodnocení Kantovy koncepce vztahu pojmů a smyslové zkušenosti? Jak by vzhledem ke Kantovi definoval onu „vzporu smyslového proti rozumovému“, na níž v Deleuzově díle klade takový důraz?

Další malou výtkou by mohlo být, že se autor spokojil spíše se syntetickou prezentací Deleuzovy ontologie než o kritické zhodnocení předkládaných Deleuzových myšlenek. Je proto velmi sympatické, že alespoň v závěru se pokouší aplikovat na Deleuze tutéž metodu, s níž francouzský myslitel sám přistupoval k jím vykládaným autorům: poukázat na ne-samozřejmosti, na nichž Deleuzova filosofie stojí a které autor *Logiky smyslu* sám pokládal za samozřejmé.

Navzdory výše uvedeným, zcela drobným námitkám je však nutno zdůraznit, že jde v mnoha ohledech o nadprůměrnou diplomovou práci, z níž je patrná nejen autorova důkladná obeznámenost s celkem Deleuzových textů i sekundární literatury věnované Deleuzově transcendentálnímu empirismu, ale také snaha vytěžit z ní filosoficky relevantní teze, které velmi zdařile ukazují specifičnost Deleuzova projektu v dějinách myšlení.

Práci proto bezvýhradně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení: výborně.

V Praze 5.9.2013

Ondřej Švec, Ph.D.